

PADDENSTOELVERGIFTIGINGEN

Wat te doen als men je om informatie vraagt?

Nico Dam¹ & Joost Kazus²

¹ Hooischelf 13, 6581 SL Malden

² Stoombootweg 2B, 1035 TW Amsterdam

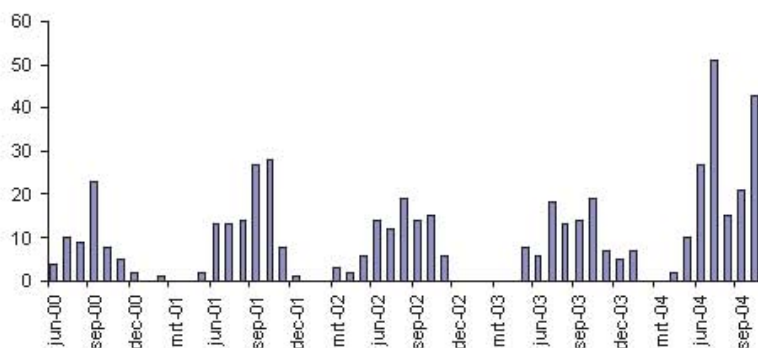
Dam, N. & Kazus, J. 2006. Mushroom poisonings. What to do if asked for advice? *Coolia* 49(3): 165–166.

Mycologists are regularly asked for advice on the identity of mushrooms that may have caused intoxication. We suggest to be careful, in view of possible liability transfer.

Alle paddenstoelen zijn eetbaar, maar sommige slechts één maal. Aldus een wijsheid die velen van ons wel eens gehoord en/of gebezigd zullen hebben. Inderdaad zijn er (voor de mens) giftige paddenstoelen, al zijn ze in de minderheid. Van de ongeveer 5000 in Europa voorkomende soorten paddenstoelen worden er ongeveer 150 als giftig beschouwd. Slechts een handvol hiervan is dodelijk giftig, en in sommige gevallen kan een enkele maaltijd voldoende zijn om een mensenleven te beëindigen. De Groene knolamaniet (*Amanita phalloides*) is van deze dodelijk giftige soorten waarschijnlijk de bekendste, en ook in Nederland niet uitgesproken zeldzaam.

Het eten van in het wild verzamelde paddenstoelen is in ons land nu niet direct een traditie, en aanzienlijk minder populair dan in veel Centraal- of Oost-Europese landen. Niettemin komen paddenstoelvergiftigingen ook bij ons voor. Het centrale aanspreekpunt voor vergiftigingen, het Nationaal VergiftigingenInformatieCentrum (NVIC), krijgt jaarlijks tegen de honderd vragen van artsen over mogelijke gezondheidsrisico's als gevolg van het eten van wilde paddenstoelen (zie figuur 1). Vaak gaat het daarbij om kinderen tot 4 jaar die stukjes paddenstoel hebben opgegeten. Om die vragen te kunnen beantwoorden moet je natuurlijk weten om welke paddenstoel het in individuele gevallen gaat. Daarvoor neemt het NVIC ook met enige regelmaat contact met (leden van) de NMV op.

Wat doe je dan, als de telefoon gaat en er wordt je informatie gevraagd over paddenstoelen die mogelijk een vergiftiging hebben veroorzaakt? In ieder geval is het goed om je te rea-

Figuur 1. Aantal informatieverzoeken dat per maand bij het NVIC binnenkomt omtrent potentiële vergiftigingen met paddenstoelen. (Bron: NVIC)

KETENAANSPRAKELIJKHEID

Als een arts advies vraagt over de identiteit van een verdachte paddenstoel, en de behandeling vervolgens op dat advies baseert, dan is de adviserende mycoloog in zekere zin mede aansprakelijk voor de behandeling van de patient. Mocht de zaak uit de hand lopen, en de arts een claim aan zijn broek krijgen, dan bestaat de kans dat de beroepsaansprakelijkheidsverzekering van de arts (een deel van) de schade op de adviseur zal pogen te verhalen.

Bij het geven van informatie bij het vermoeden van paddenstoelvergiftigingen is het goed de volgende punten in gedachten te houden:

- ▶ Je advies is altijd op persoonlijke titel, dus nooit namens de NMV. De vereniging wijst, gelet op haar statuten, iedere aansprakelijkheid bij voorbaat af.
- ▶ Benadruk dat het slechts om een advies gaat en maak een duidelijk voorbehoud met betrekking tot aansprakelijkheid.
- ▶ Zorg voor een (particuliere) WA verzekering waarvan de polisvoorwaarden een adviserende rol in dezen niet uitsluiten.
- ▶ Als het om een ernstig geval gaat en/of bij ernstige twijfels over je advies, bevestig het voorbehoud dan schriftelijk, al dan niet achteraf.
- ▶ Als er sprake is van veelvuldige contacten met dezelfde arts of maatschap kan het zinvol zijn om wederzijdse afspraken over de aansprakelijkheid op schrift te stellen.
- ▶ Artsen hebben in het algemeen een beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Zo'n verzekering keert echter nooit meer uit dan het verzekerde bedrag; alles daarboven wordt het persoonlijke risico van de arts.

liseren dat je met het verstrekken van informatie ook een zekere juridische aansprakelijkheid daarvoor aanvaardt (zie kader). We zouden ons kunnen voorstellen dat je niet bepaald op dat soort aansprakelijkheid zit te wachten als je gevraagd wordt om via de telefoon of eventueel via een snel opgestuurde digifoto een slecht geplukte paddenstoel te identificeren.

Het is niet onze bedoeling om te suggereren dat je beter af kunt zien van het bieden van hulp. Wel raden we aan om direct al nadrukkelijk te stellen dat je weliswaar naar eer en geweten zult adviseren, maar geen enkele aansprakelijkheid aanvaardt voor gevolgen die uit de gegeven informatie zouden kunnen voortvloeien. Ook raden we af om behandeladviezen te geven (de enkele ter zake kundige arts die dit leest daargelaten), ook als die uit naar jouw mening betrouwbare bron komt. Behandeling is een zaak van de arts; wij mycologen kunnen vertellen *wat* de arts moet behandelen, niet *hoe*.